

G CONSELLERIA
O SALUT I CONSUM
I DIRECCIÓ GENERAL
B SALUT PÚBLICA
/ I PARTICIPACIÓ

Campanya 2020-2021 de control sanitari d'animals de l'espècie porcina que es destinen al consum privat

Servei de Seguretat Alimentària i Nutrició

Secció d'Escorxadors i Indústries Càrnies

Lucía Tascón

Alicia Llobet

NORMATIVA AUTONÒMICA

Decret 34/2009, de 19 de juny, pel qual s'estableixen les normes per al control sanitari d'animals de l'espècie porcina que es destinen al consum privat.

El decret prohibeix la comercialització de productes d'animals de l'espècie porcina sacrificats per al consum familiar directe, tant frescs com curats.

NORMATIVA ESTATAL

Reial decret 640/2006, de 26 de maig, pel qual es regulen determinades condicions d'aplicació de les disposicions comunitàries en matèria d'higiene, de la producció i comercialització dels productes alimentaris (BOE núm. 126, de 27 de maig de 2006).

Propera modificació normativa

Projecte de reial decret que deroga entre d'altres el RD 640/2006, de 26 de maig, pel qual es regulen determinades condicions d'aplicació de les disposicions comunitàries en matèria d'higiene, de la producció i comercialització dels productes alimentaris

NORMATIVA ESTATAL

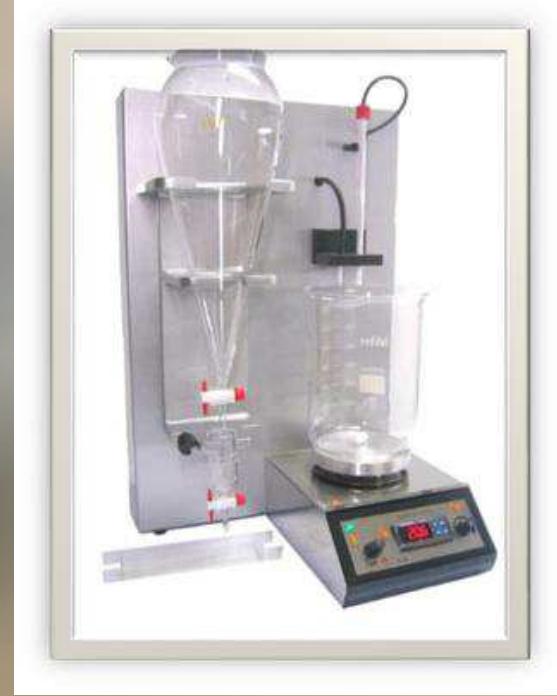

1.

EL SACRIFICI PER A CONSUM DOMÈSTIC PRIVAT D'UNGULATS DOMÈSTICS S'HA DE DUR A TERME EN ELS TERMES QUE DETERMINEN LES AUTORITATS COMPETENTS, TENINT EN COMpte, EN PARTICULAR, LES DISPOSICIONS SOBRE MATERIALS ESPECIFICATS DE RISC, ELS SUBPRODUCTES D'ORIGEN ANIMAL NO DESTINATS AL CONSUM HUMÀ I EL BENESTAR ANIMAL.

2.

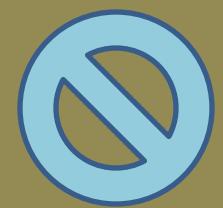
EN EL CAS DE LES ESPÈCIES PORCINA I EQUINA I DE LA CARN DE CAÇA D'ESPÈCIES SENSIBLES A TRIQUINA, L'AUTORITAT COMPETENT HA D'ESTABLIR UN SISTEMA QUE PERMETI QUE SE SOTMETIN A UNA ANÀLISI DE DETECCIÓ DE TRIQUINA UTILITZANT UN DELS MÈTODES QUE ESTABLEIXEN ELS CAPÍTOLS 1 I 2 DE L'ANNEX 1 I, SI ESCAU, L'ANNEX 3 DEL REGLAMENT D'EXECUCIÓ (UE) 2015/1375 DE LA COMISSIÓ, DE 10 D'AGOST DE 2015, PEL QUAL S'ESTABLEIXEN NORMES ESPECÍFIQUES PER ALS CONTROLS OFICIALS DE LA PRESÈNCIA DE TRIQUINES A LA CARN.

Modificació del mètode

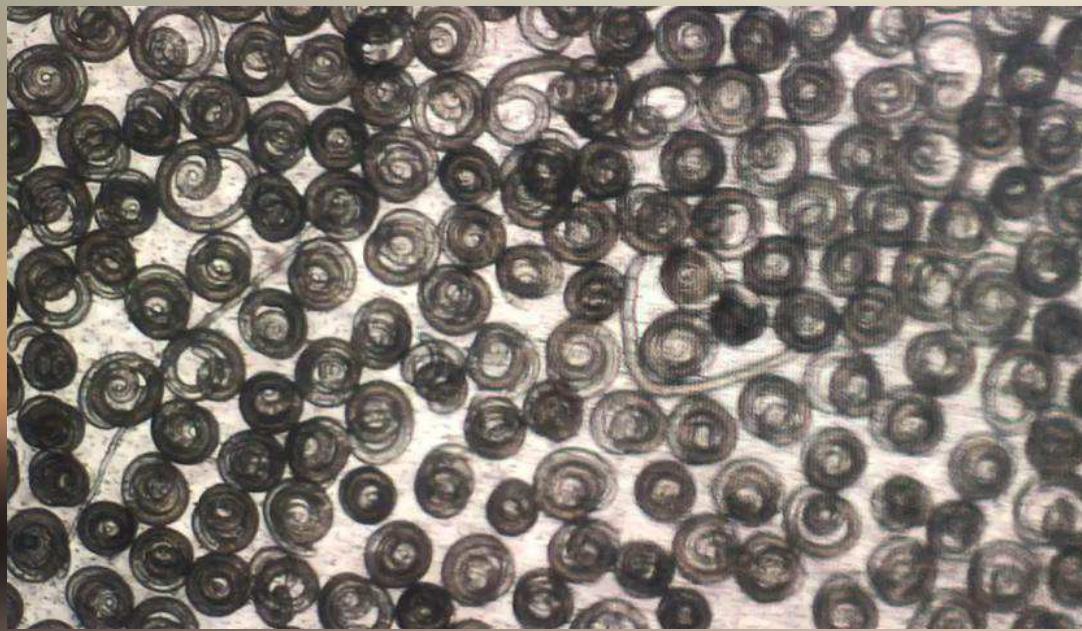
EL MÈTODE D'EXAMEN TRIQUINOSCÒPIC JA NO HI APAREIX PERQUÈ NO ACONSEGUEIX DETECTAR LES ESPÈCIES DE *TRICHINELLA* NO ENCAPSULADES QUE INFECTEN ANIMALS DOMÈSTICS I SALVATGES I ÉSSERS HUMANS. PER TANT, ES CONSIDERA QUE NO ÉS UN MÈTODE ADEQUAT DE DETECCIÓ.

DEROGACIÓ DEL REGLAMENT (CE) 2075/2005 DE LA COMISSIÓ, DE 5 DE DESEMBRE, PEL QUAL S'ESTABLEIXEN NORMES ESPECÍFIQUES PER ALS CONTROLS OFICIALS PER LA PRESÈNCIA DE TRIQUINES A LA CARN.

EL NOU REGLAMENT D'EXECUCIÓ (UE) 2015/1375 DE LA COMISSIÓ, DE 10 D'AGOST DE 2015, PEL QUAL S'ESTABLEIXEN NORMES ESPECÍFIQUES PER ALS CONTROLS OFICIALS

CONSIDERACIONS RESPECTE DE LA MODIFICACIÓ NORMATIVA

La modificació en la normativa ha fet augmentar el nombre de deteccions d'animals positius a tot Espanya. Per altra banda, la modificació de la gestió dels subproductes de caça major (Reial decret 50/2018, de 2 de febrer, pel qual es desenvolupen les normes de control de subproductes animals no destinats al consum humà i de sanitat animal, en la pràctica cinegètica de caça major) ha comportat una disminució de la infestació dels porcs senglars i porcs d'engreix, per la retirada de productes que augmenten la transmissió de la malaltia.

Vídeos d'Extremadura

Altres consideracions

Enguany, el coronavirus SARS-CoV-19 ens ha de fer prendre altres mesures, com el distanciament entre les persones presents a les matances i la limitació del nombre de assistents.

El nombre de persones assistents es modifica contínuament, i és per això que s'han de revisar les variacions en funció de la situació de la zona i de les recomanacions i obligacions normatives.

Núm. 182
24 de octubre de 2020
Fascículo 181 - Sec. III. - Pág. 36036

Sección III. Otras disposiciones y actos administrativos
ADMINISTRACIÓN DE LA COMUNIDAD AUTÓNOMA
CONSEJERÍA DE SALUD Y CONSUMO

10224

Resolución de la consejera de Salud y Consumo de 23 de octubre de 2020 por la que se prorrogan las medidas adoptadas mediante resolución de 9 de octubre de 2020, se establecen limitaciones específicas para las islas de Eivissa y Mallorca y se establece la flexibilización de algunas medidas para la isla de Formentera

LEGISLACIÓN CONSOLIDADA

Real Decreto 926/2020, de 25 de octubre, por el que se declara el estado de alarma para contener la propagación de infecciones causadas por el SARS-CoV-2.

Ministerio de la Presidencia, Relaciones con las Cortes y Memoria Democrática
«BOE» núm. 282, de 25 de octubre de 2020
Referencia: BOE-A-2020-12898

Novetats epidemiològiques

Se detecta en España por primera vez una especie de Triquina en el jabalí distinta de la habitual

SANIDAD 14/10/2014

En jabalíes cazados en Cataluña

DE INTERÉS

Curso on-line Inspección Veterinaria y Comercialización de Carne de Caza

Recientemente, la Agencia de Salud Pública del Gobierno de Cataluña informó que desde el comienzo de la temporada de caza de 2014-2015, se han detectado dos casos de jabalí con triquina en el establecimiento de manipulación de carne de caza del Ayuntamiento de Montseny (Barcelona).

La detecció de
T. pseudospiralis

aecosan

MINISTERIO DE SANIDAD SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD
Agencia Estatal de Seguridad Alimentaria
www.aecosan.es

Técnicas de detección de Triquinella Rev. D

OBJETO (Marcar la opción que proceda)	REUNIÓN PDT	Fecha:
☒ Para Revertir a Comisión Institucional.	REUNIÓN CI	SI Fecha: 29.11.2014
☐ Para información.		
☐ Otro		

Con fecha 31 de octubre de 2014 el Centro Nacional de Alimentación ha informado que el resultado de la tipificación de larvas de triquina detectadas en una muestra de carne de jabalí procedente de Cataluña ha resultado positivo a *Trichinella pseudospiralis*.

A nivel nacional el Real Decreto 640/2006 exige el control de triquina en cerdos sacrificados para autoconsumo y en las cesiones de pequeñas cantidades de carne de caza procedente de especies sensibles a triquina, permitiendo el uso del trichinoscopio en estos supuestos.

Para permitir el empleo de este método de detección se tuvieron en cuenta las especies de triquina descritas en España de manera que, la no presencia de especies que no encapsulan justificó la autorización del uso del método trichinoscópico para el control de triquina en estos casos.

De las tres especies de triquina que no forman cápsula y que podrían no detectarse por el método trichinoscópico, *T. pseudospiralis* (14), *T. papuae* (T10) y *T. zimbabwensis* (T11), sólo se ha descrito la presencia de la primera en mamíferos y aves de países europeos. En España se realizan anualmente un gran número de análisis en carne de animales procedentes de matanzas domiciliarias de cerdos y de caza de jabalíes silvestres y se detectan muestras positivas, lo que supone un importante sistema de vigilancia, no habiéndose detectado hasta la fecha la presencia de *T. pseudospiralis*.

No obstante, ante la confirmación de la presencia de *T. pseudospiralis* en nuestro territorio es necesaria una modificación de la legislación para garantizar la seguridad del consumo de carne procedente de animales sensibles a triquina.

Por ello, y en espera de la modificación pertinente en el Real Decreto 640/2006, se recomienda utilizar los métodos recogidos en los Capítulos I y II del Anexo I del Reglamento (CE) 2075/2005 por el que se establecen normas específicas para los controles oficiales de la presencia de triquinas en la carne, teniendo en cuenta además, para el examen de carne de animales distintos a los porcinos, lo recogido en el Anexo III del citado reglamento.

Novetats epidemiològiques de 2016 i 2017

EL PAÍS

ANDALUCÍA CATALUÑA C. VALENCIANA GALICIA MADRID PAÍS VASCO MÁS COMUNIDADES TITULARES »

El aumento de triquinosis en los jabalíes dispara las alarmas

El parásito causa una grave enfermedad al ser humano por el consumo de carne infectada

JARTA RODRÍGUEZ
Irene

Facultad Veterinaria (UEX)		Datos primarios e informe de Resultados			
		Digestión artificial para el diagnóstico de <i>Trichinella</i> spp.			
Fecha	Nº registro sanidad	Nº registro parasitología			
14/11/2017	1705013	7/17			
Procedencia (Finca, municipio, provincia)		Fecha de sacrificio (Aproximada)			
Sabayés (Huesca)		16/10/17			
Hospedador / Tipo de muestra		Gramos de muestra utilizados			
Jabalí / Tejido muscular		25 gr.			
Equipo	Aparataje			Reactivos (indicando la concentración de cada uno)	
2	<ul style="list-style-type: none"> - Estereomicroscopio MOTIC SMZ-143 - Balanza analítica SARTORIUS LE623S - Termoagitador magnético OVAN MCG05E			<ul style="list-style-type: none"> - Pepsina 1:10.000 NF - Ácido clorhídrico 25%	
Verificación báscula			Verificación temperatura		
1 g	10 g	100 g	Inicio	15 min	30 min
Ok	Ok	Ok	Ok	Ok	ok
Tiempo de digestión		Restos de carne sin digerir		Larvas L1 recuperadas	Larvas por gramo (LPG)
45'		1 gr.		50 L1	2 LPG
Observaciones / Incidencias			Resultados identificación		
			Test Report nº 52/18 (Istituto Superiore di Sanità - Roma)		
			<i>Trichinella britovi</i> (T3) + <i>Trichinella pseudospiralis</i> (T4)		

SALUD PÚBLICA >

Una matanza clandestina causa el mayor brote de triquinosis en España en siete años

Hay 17 afectados en Ciudad Real y Madrid tras el sacrificio sin control veterinario de un cerdo en Retuerta del Bullaque

ORIOL GÜELL
Barcelona - 1 MAY 2019 - 17:03 CEST

DEPORTE Y VIDA

ENFERMEDAD PARASITARIA

Triquinosis: España registra el mayor brote en años a causa de una matanza clandestina

Se trata de una enfermedad parasitaria que se contrae al comer carne, en este caso de cerdo, contaminada con el nematodo *Trichinella*, un gusano microscópico de cuerpo cilíndrico y delgado.

Según informa El País, una matanza clandestina es la causante del mayor brote de triquinosis registrado en España en los últimos años al haberse producido sin el pertinente control sanitario y sin solicitar los permisos requeridos para su celebración. La matanza del cerdo, una costumbre muy arraigada en nuestro país, pero vedada a menos, no ha sido prohibida pero si que está muy controlada precisamente para evitar casos como el producido en Retuerta del Bullaque (Ciudad Real), el pasado 8 de enero. En total, han sido 17 los afectados por el brote.

EN LA PRENSA

APARECEN 13 CASOS DE TRIQUINOSIS EN CIUDAD REAL TRAS CONSUMIR EMBUTIDOS DE JABALÍ SIN CONTROL VETERINARIO

on 22 noviembre, 2019

NOVETATS EPIDEMIOLÒGIQUES de 2019

Brot en una matança clandestina, amb **17 afectats**

NOVETATS EPIDEMIOLÒGIQUES de 2019

Brot per consum d'animals de caça sense control veterinari. Novembre de 2019.

Nuevos casos de triquinosis en Almadén y Piedrabuena

La guardia Civil investiga a cuatro personas como presuntas autoras de delitos de lesiones imprudentes, al haber permitido que carne infectada con triquinosis llegase al consumidor final

Imagen de archivo de un agente de la Guardia Civil / GUARDIA CIVIL (Europa Press)

Afectados por ahora

• El origen de la infección parásitaria está en un embutido casero hecho con carne de jabalí, según la Consejería de Salud

BROTE DE TRIQUINOSIS

La consejería de Salud confirma un brote de triquinosis en Alcalá la Real

Han afectado a personas tras haber consumido parte de un embutido de carne de jabalí elaborado en una matanza particular.

4 casos per consum de carn no controlada.

Gener de 2020, Toledo.

Casos per consum de carn de caça no controlada.

Gener de 2020, Ciudad Real.

4 casos per consum de productes carnis a base de carn de porc senglar.

Gener de 2020, Sevilla.

Casos durant els primers mesos de 2020

Conclusions

PRESÈNCIA
DE *T.*
PSEUDOSPIRALIS

CANVI
NORMATIU

CANVI
DE TÈCNICA DE
DETERMINACIÓ DE
TRIQUINA

Epidemiologia en els humans

- Second stage

LA SIMPTOMATOLOGÍA DEPÈN DE LA INFESTACIÓ

Possiblement sense signes o símptomes

Els casos lleus de triquinosi (aqueells en els quals hi ha una petita quantitat de paràsits al cos) poden causar signes o símptomes no identificables. Els símptomes es poden manifestar en una infestació moderada o abundant i, de vegades, evolucionen a mesura que els paràsits es traslladen dins el cos.

Primers signes i símptomes

S'empassen larves de triquina cobertes per un quist. Els sucs digestius dissolen el quist i el paràsit s'allibera dins el cos. Després les larves penetren la paret de l'intestí prim, on maduren, es converteixen en cucs adults i s'aparen.

En aquest estadi, és possible que aparegui:

Diarrea

Dolor abdominal

Fatiga

Nàusees i vòmits

Signes i símptomes posteriors

Al voltant d'una setmana després de la infecció, els paràsits femelles adults produueixen larves que travessen la paret intestinal, entren al torrent sanguini i finalment s'introdueixen en el múscul o un altre teixit. Aquesta invasió en el teixit pot causar:

Febre alta

Dolor i sensibilitat muscular

Inflor a les parpelles o el rostre

Febleesa

Mal de cap

Sensibilitat a la llum

Ulls vermells (conjuntivitis)

Situació a les Illes Balears

2007

1 pacient a l'Hospital Son
Llàtzer. Origen desconegut.

2009

Brot importat
(països de l'Est)

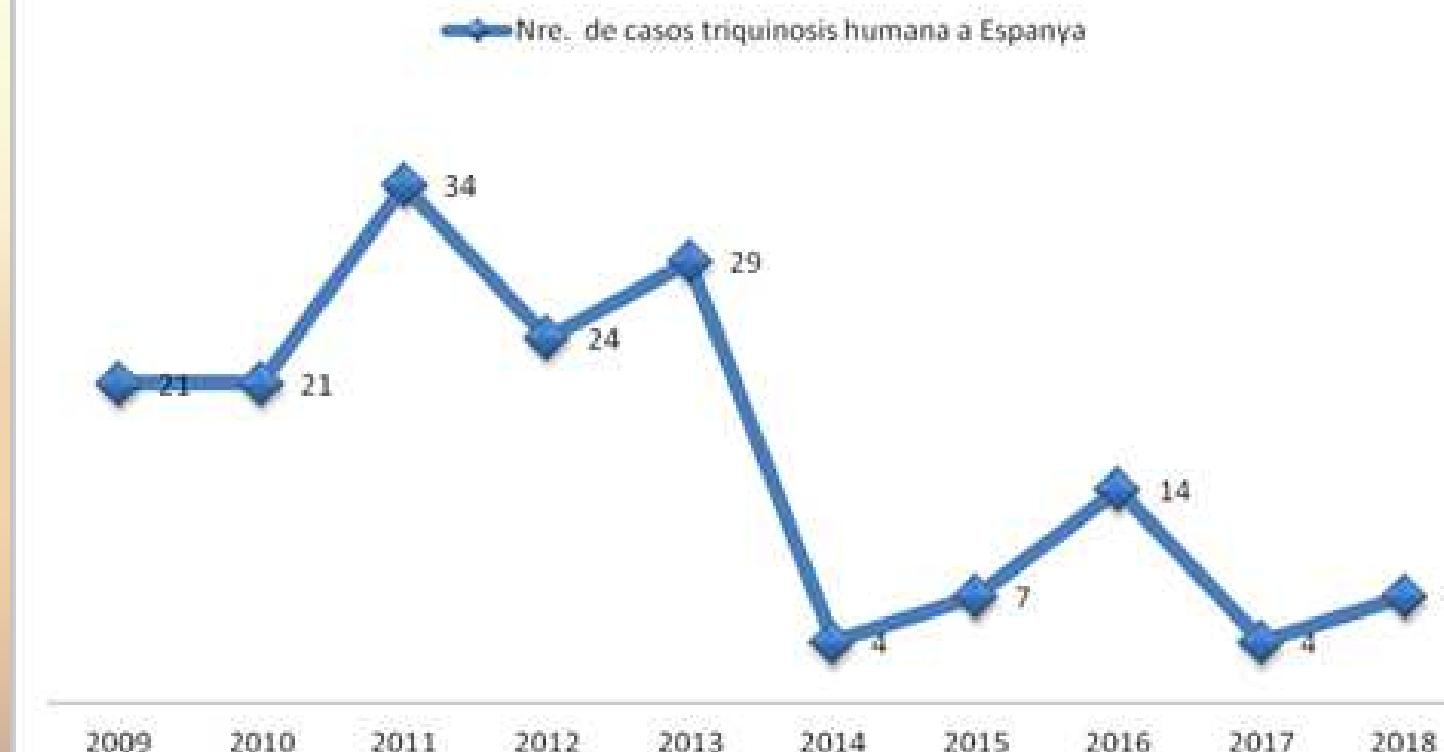

2020

Segueix el risc sanitari per
consum de carn sense analitzar.

Les estadístiques

Nre. de casos triquinosis humana a Espanya

Dades del butlletí epidemiològic
de l'Institut de Salut Carlos III 2020

Situación de las Enfermedades de Declaración Obligatoria en la semana 35 que terminó el 30/08/2020

ENFERMEDADES	CASOS DECLARADOS Sem. 35		ACUMULACIÓN DE CASOS		MEDIANA: 2019 - 2015		ÍNDICE EPIDÉMICO (1)		CÁLCULO ESPECIAL (2)
	2020	2019	2020	2019	Sem. 35	Acum. C.	Sem. 35	Acum. C.	
	0	1	9	35	1	33	0,06	0,27	1,80
Fiebre Tifoides y Paratifoides	0	17	199	730	33	730	0,00	0,41	0,12
Hepatitis A	2	17	80	292	10	194			
Shigelosis	0	17	9	33	0	6			
Triquinosis	0	0							

DADES DE PERSONES AFECTADES DE L'EFSA DE L'ANY 2018

Table 45: Reported human cases of trichinellosis and notification rates per 100,000 population in the EU/EEA, by country and year, 2014–2018

Country	2018				2017				2016				2015		2014			
	National coverage ^(*)	Data format ^(*)	Total cases	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate
Austria	Y	C	2	2 0.02	2	0.02	3	0.03	2	0.0	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Belgium ^(*)	N	A	3	0 —	0	—	0	—	0	—	0	—	0	—	16	—	—	—
Bulgaria	Y	A	45	45 0.64	55	0.77	35	0.49	22	0.31	60	0.83	22	0.31	60	0.83	22	0.31
Croatia	Y	C	0	0 0.00	21	0.51	5	0.12	3	0.07	3	0.07	3	0.07	3	0.07	3	0.07
Cyprus	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Czech Republic	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Malta	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Netherlands	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Poland	Y	C	2	2 0.01	9	0.02	4	0.01	1	0.00	6	0.02	1	0.00	6	0.02	1	0.00
Portugal	Y	C	0	0 0.00	1	0.01	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Romania	Y	C	25	10 0.05	48	0.24	26	0.13	55	0.28	221	1.11	55	0.28	221	1.11	55	0.28
Slovakia	Y	C	0	0 0.00	1	0.02	1	0.02	1	0.02	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Slovenia	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Spain	Y	C	3	2 0.00	5	0.01	12	0.03	3	0.01	1	0.00	1	0.01	1	0.00	1	0.00
Sweden	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	2	0.02	1	0.01	1	0.01	1	0.01	1	0.01	1	0.01

La taxa de notificacions de la UE va ser de:

- 0,01 casos per cada 100.000 habitants

la qual cosa representa una disminució del 66,7 % respecte del 2017 (0,03 casos per cada 100.000 habitants).

Country	National coverage ^(*)	Data format ^(*)	Total cases	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate	Confirmed cases & rates	Cases	Rate
Malta	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Netherlands	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Poland	Y	C	2	2 0.01	9	0.02	4	0.01	1	0.00	6	0.02	1	0.00	6	0.02	1	0.00
Portugal	Y	C	0	0 0.00	1	0.01	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Romania	Y	C	25	10 0.05	48	0.24	26	0.13	55	0.28	221	1.11	55	0.28	221	1.11	55	0.28
Slovakia	Y	C	0	0 0.00	1	0.02	1	0.02	1	0.02	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Slovenia	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
Spain	Y	C	3	2 0.00	5	0.01	12	0.03	3	0.01	1	0.00	1	0.01	1	0.00	1	0.00
Sweden	Y	C	0	0 0.00	0	0.00	2	0.02	1	0.01	1	0.01	1	0.01	1	0.01	1	0.01

SITUACIÓ DE LA MALALTIA EN ANIMALS DE L'ESPÈCIE PORCINA

En porcins no criats en condicions controlades, els països amb més nombre d'animals positius ha estat Croàcia (0,04), seguit de Romania (0,05 %), Espanya, França i Itàlia (< 0,01).

En porcins criats en condicions controlades no es va trobar cap animal positiu.

SITUACIÓ DE LA MALALTIA EN PORCS SENGLARS

A Espanya
0,2 % d'animals positius

País	% Positius
Estònia	1,3
Romania	0,98
Làtvia	0,7

Conclusions

Les dues fonts principals de triquinosis humana a la UE

Carn de porcs senglars

Carn de porcs criats en condicions no controlades i sacrificats per al consum propi en què no es va analitzar la presència de triquines

El pic més recurrent en els casos de triquinosi al gener i al febrer pot reflectir el consum de diversos productes de carn de porc per Nadal, així com la temporada de caça del porc senglar.

No n'hi ha zones lliures

PubMed search results:

Left Screen (Greece Study):

- Abstract: 200(3-4):251-6. doi: 10.1016/j.vetpar.2013.12.028. Epub 2014 Jan 6.
- Title: **1 outbreak of human trichinellosis in an area of Argentina historically regarded as Trichinella-free: the importance of surveillance studies.**
- Authors: F. Taus^B, Saracino MP^A, Venturini SM^A.
- Abstract text: Trichinellosis is an important food-borne zoonosis which is not treated as a major public health concern in Argentina. After without reports of infection in an area regarded as Trichinella-free, research studies reported that humans, pigs and game animals, including the recent outbreak of human trichinellosis revealed here in 64 individuals, occurred in July 2010 in the province of Entre Ríos. Epidemiological studies, clinical laboratory analyses and immunoserological specific assays (indirect immunofluorescence, IIF, and ELISA) samples were analyzed by artificial digestion, and *Trichinella* larvae isolates were identified to theplex PCR. The main source of infection, commercially available food, had a parasite load of 1.1 muscle tissue. Thirty seven out of 12,717 (0.29%) free-ranging pigs which were tested during the period in question, were positive for *Trichinella* spp. larvae. The etiological agent was identified as *Trichinella britovi*. The average larval burden was 13.7 in the masseter, 6.2 in the foreleg muscles and 7.5 in the diaphragm. The 37 positive animals originated from seven free range farms. The practice of organic pig production systems in Greece has grown in popularity over the last years due to the increasing interest of consumers for products considered as traditional. However, this type of pig production increases the risk for *Trichinella* spp. infections, since animals can acquire the infection by feeding on carcasses or the offal of hunted or dead wild animals. The awareness and education of hunters and farmers is extremely important to reduce the transmission of trichinellosis among free ranging pigs and the risk for humans.
- Keywords: Free ranging pig; Greece; Organic pig farm; Public health; *Trichinella britovi*; *Trichinellosis*

Right Screen (Italy Study):

- Abstract: **ITALIAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH**, 2014 Aug 7. doi: 10.1111/izph.12148. [Epub ahead of print]
- Title: **Trichinellosis Outbreak Caused by Meat from a Wild Boar Hunted in an Italian Region Considered to be at Negligible Risk for Trichinella.**
- Authors: G. Stefanelli S. Pacani A. Luchi S. De Gennaro M. Gómez-Morales M. Selmi M. Royal D. Marti M. Fischetti R. Poggi E.
- Abstract text: Wild boar is an important source of trichinellosis for people in European countries as a large number of hunted animals are under veterinary control. In November 2012, uncooked sausages made with meat from wild boar were consumed by 38 persons in a village of the Lucca province (Tuscany region, Italy). Of them, 34 were serologically positive, 32 developed clinical signs and symptoms of trichinellosis, and two were asymptomatic. *Trichinella britovi* larvae were detected in vacuum-packed sausages made with the same batch of sausages consumed raw which had been prepared with meat from wild boar killed in the Lucca province. As no case of trichinellosis had been reported in this region during the last 20 years, the local public health authority considered the risk for this zoonosis to be negligible and put in place a surveillance programme on *Trichinella* spp. in indicator animals (mainly foxes and including wild boar for private consumption), by testing a percentage of heads. The experience from this outbreak shows that the definition of a region with a negligible risk for *Trichinella* infection is not applicable to wild boar and stresses the need to test all *Trichinella*-susceptible wild animals intended for human consumption and to implement risk communication to consumers and hunters.
- Keywords: *Trichinella britovi*; *Trichinellosis*; outbreak; surveillance; wild boar zoonosis

Organització de la campanya

QUAN ES PODEN FER
MATANCES?

De l'1 de novembre al 31 de març

Correspon als ajuntaments:

- Autoritzar-les o no.
- Organitzar-les i desenvolupar-les.
- Informar-ne la població.
- Comunicar-ho a la Direcció General de Salut Pública i Participació.

LA PRESA DE MOSTRES

ELS PROPIETARIS DELS ANIMALS

Han de lliurar les mostres dins el termini corresponent, en la forma escaient i al lloc que indiqui el veterinari col·laborador.

La mostra ha de quedar en poder del veterinari col·laborador.

LA MOSTRA S'HA D'IDENTIFICAR I EL VETERINARI COL·LABORADOR HA D'EMPLENAR EL DOCUMENT QUE FIGURA EN L'ANNEX II DEL DECRET.

EL VETERINARI COL·LABORADOR HA DE DUR A TERME LA TÈCNICA D'EXAMEN TRIQUINOSCÒPIC I HA D'EMETRE UN INFORME DELS RESULTATS SEGONS EL MODEL DE L'ANNEX III.

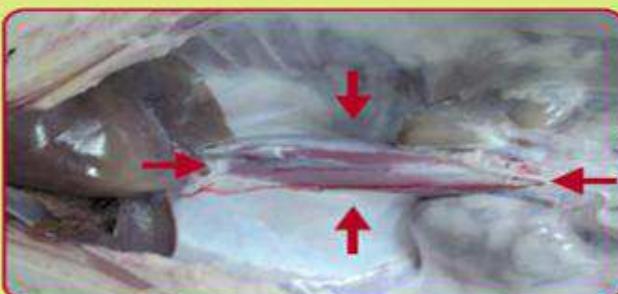
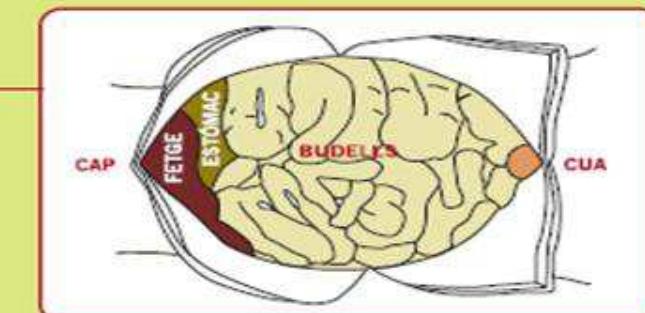
EL VETERINARI HA DE FER L'EXAMEN EN EL TERMINI DE **2 DIES HÀBILS** COMPTADORS DES DE L'ENDEMÀ DEL LLIURAMENT DE LES MOSTRES PER PART DELS PROPIETARIS DELS ANIMALS.

ANÀLISI DE TRIQUINA EN EL SACRIFICI DOMICILIARI DE PORQUÍ PER AL CONSUM DOMÈSTIC PRIVAT

INSTRUCCIONS DE PRESA DE MOSTRA

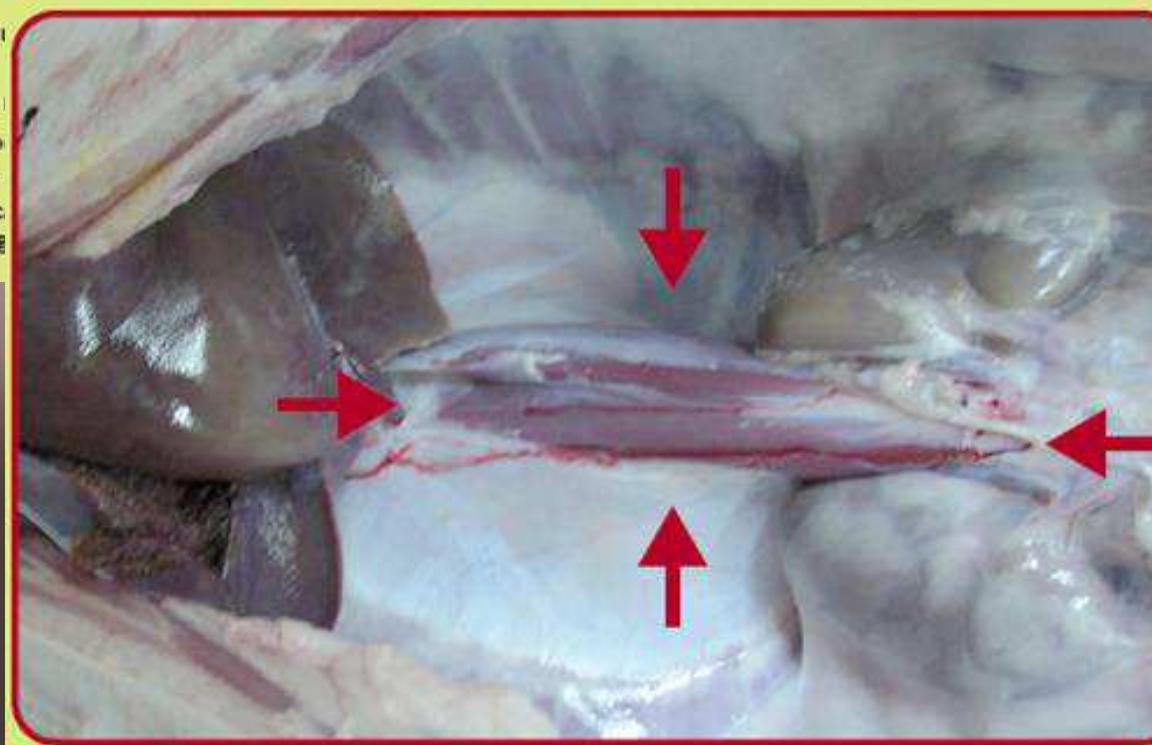
- Recollir una mostra muscular que tengui aproximadament 5 cms. de llargària, de cada un dels pilars del diafragma, des de la zona d'inserció dels pilars amb l'espinàs.

Després d'obrir la cavitat abdominal es visualitza:
el fetge, l'estòmac i els budells (vegi's dibuix).

Una vegada retirats els budells i l'estòmac, els pilars del diafragma es troben en el fons de la cavitat, sobre l'espinàs i entre el fetge i els ronyons (vegi's foto).

- Introduir les d... en la borsa.
- Anotar el seu ...
- Precintar la b... col·laborador.
- No consumir c... el resultat negatiu.

Una vegada retirats els budells i l'estòmac, els pilars del diafragma es troben en el fons de la cavitat, sobre l'espinàs i entre el fetge i els ronyons (vegi's foto).

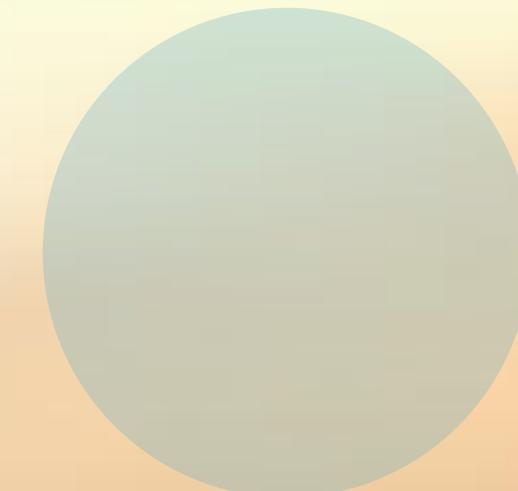

També es pot utilitzar qualsevol altre recipient, el més important és identificar-hi el propietari de la mostra.

Resultat negatiu

G CONSELLERIA
O SALUT I CONSUM
I DIRECCIÓ GENERAL
B SALUT PÚBLICA
/ I PARTICIPACIÓ

COMUNICACIÓ A LES PERSONES INTERESSADES

DESTRUCCIÓ DE LES MOSTRES RESTANTS

Resultat positiu

G CONSELLERIA
O SALUT I CONSUM
I DIRECCIÓ GENERAL
B SALUT PÚBLICA
/ I PARTICIPACIÓ

COMUNICACIÓ A LES
PERSONES INTERESSADES

COMUNICACIÓ ALS
SERVEIS VETERINARIS
OFICIALS

IMMOBILITZACIÓ DE LA
CARN I ELS DERIVATS

RESOLUCIÓ DE
DESTRUCCIÓ DE LA CARN I
ELS DERIVATS

FINANÇAMENT

Correspon a la persona interessada el cost de l'anàlisi mitjançant digestió artificial i el de la destrucció de la carn i dels productes carnis que es declarin no aptes.

Els honoraris professionals dels veterinaris col·laboradors autoritzats han de ser els que corresponen als de l'exercici lliure de la professió, el cost dels quals ha d'assumir la persona interessada.

Els ajuntaments tenen accés a les dades del Registre de veterinaris col·laboradors.
L'han de demanar al correu
seguretalimentaria@dgsanita.caib.es

<http://seguretalimentaria.caib.es>

LES MATANCES I LA TRIQUINOSI

RESPONSABILITATS I PERILLS SANITARIS

QUÈ ÉS LA TRIQUINOSI?

La triquinosi és una malaltia paràsitària àmpliament difosa en el món que es transmet pels aliments i per a la qual hi ha mesures específiques de control en la normativa de la UE.

QUINS SÓN ELS SÍMPTOMES DE LA TRIQUINOSI?

- La malaltia consta d'una primera fase gastrointestinal i d'una segona fase sistèmica.
  - Símptomes gastrointestinals: vòmits, diarrea, nàusees i calfreds abdominals.
  - Símptomes sistèmics: dolor muscular i febre.
- El procés es pot complicar amb quadres neurològics i cardíacs.

QUINS SÓN ELS ALIMENTS QUE PODEN TRANSMETRE LA MALALTIA?

- La carn crua o carn poc cuinada de porc, porc senglar i cavall.
- Els embotits no sotmesos a tractament tèrmic (sobrassada, llonganissa, carn i xulla...).

IMPORTANT: s'han de consumir carn i embotits casolans de porcs procedents de matances tradicionals o de porcs senglars de caça que s'hagin sotmès a l'anàlisi de triquina. És per a la seguretat de tots.

QUINS SÓN ELS COMPROMISOS DE LA CONSELLERIA DE SALUT PER AL CONTROL DE LA TRIQUINOSI?

1. Establir mesures perquè els porcins sacrificats destinats al consum domèstic privat se sotmetin a l'anàlisi de triquina i que no es consumeixin productes de risc fins que s'obtengui el resultat favorable de l'anàlisi.
2. Controlar que la carn que surt dels escorxadors de les Illes Balears s'ha sotmès a l'anàlisi de detecció de triquina i el resultat ha estat negatiu.
3. Controlar que la carn que es comercialitza a la nostra comunitat autònoma procedeix d'establiments autoritzats.

QUINES SÓN LES MESURES DE CONTROL SANITARI DEL SACRIFICI DELS PORCS DESTINATS AL CONSUM DOMÈSTIC PRIVAT I FAMILIAR?

Les mesures de control que estableix la normativa autonòmica es basen en quatre punts:

1. Que els ajuntaments intervenguin en l'organització i l'aprovació de la campanya de sacrifici dels porcins destinats al consum domèstic privat.
2. Que la carn se sotmeti a l'anàlisi preceptiva de detecció de triquina.
3. Que els veterinaris col·laboradors o laboratoris designats realitzin les analítiques de detecció de triquina.
4. Que la Direcció General de Salut Pública i Participació supervisi el funcionament del sistema.

IMPORTANT: la seguretat alimentària comença a la producció primària. És responsabilitat de tots aconseguir un grau elevat de protecció de la salut.

QUINES SÓN LES PASSES PER DUR A TERMÉ L'ANALÍTICA?

1. Posar-se en contacte amb l'ajuntament respectiu per saber quins són els veterinaris col·laboradors que han designat.
2. Prendre dues mostres per cada pilar del diafragma de la zona de transició entre la part muscular i la part tendinosa (per a qualsevol dubte o aclariment posau-vos en contacte amb el veterinari col·laborador designat per l'ajuntament).
3. Lliurar la mostra al veterinari col·laborador en l'horari indicat a aquest efecte: quan es lliurin les mostres, a més, s'ha de proporcionar informació de l'origen del porc (identificació de l'explotació, localització, municipi...) i les dades personals de qui lliura la mostra (nom i llinatges, DNI, adreça i número de telèfon de contacte).

IMPORTANT: no consumiu carn crua ni embotits no sotmesos a tractament tèrmic abans d'obtenir-ne el resultat analític.

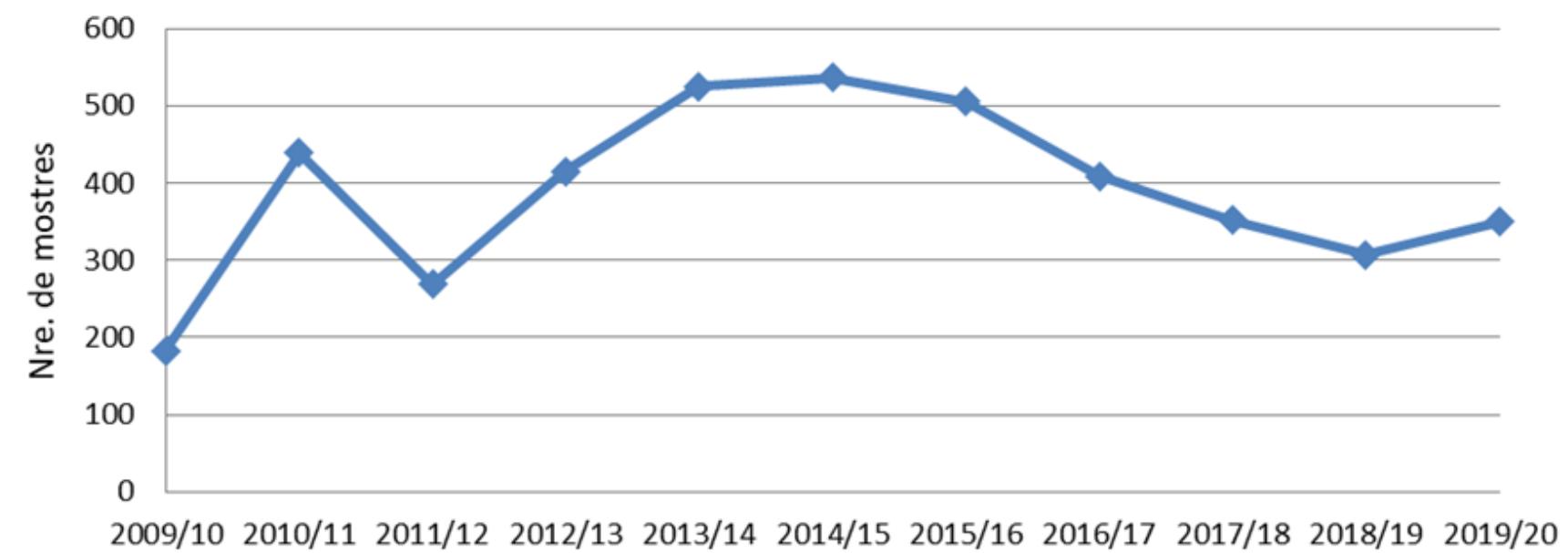
Els ajuntaments han de demanar el material
de la campanya al correu
seguretalimentaria@dgsanita.caib.es

També poden consultar el material didàctic i
els díptics a la pàgina web
<http://www.caib.es/sites/seguretalimentaria/es/triquinosis-44596/>

Resultats de la campanya 2019-2020

- El percentatge de municipis que organitzen i comuniquen la campanya és del 25 %.
- No obstant això, al 55 % dels municipis de les Illes Balears s'han fet analítiques.

Evolució del nombre de mostres

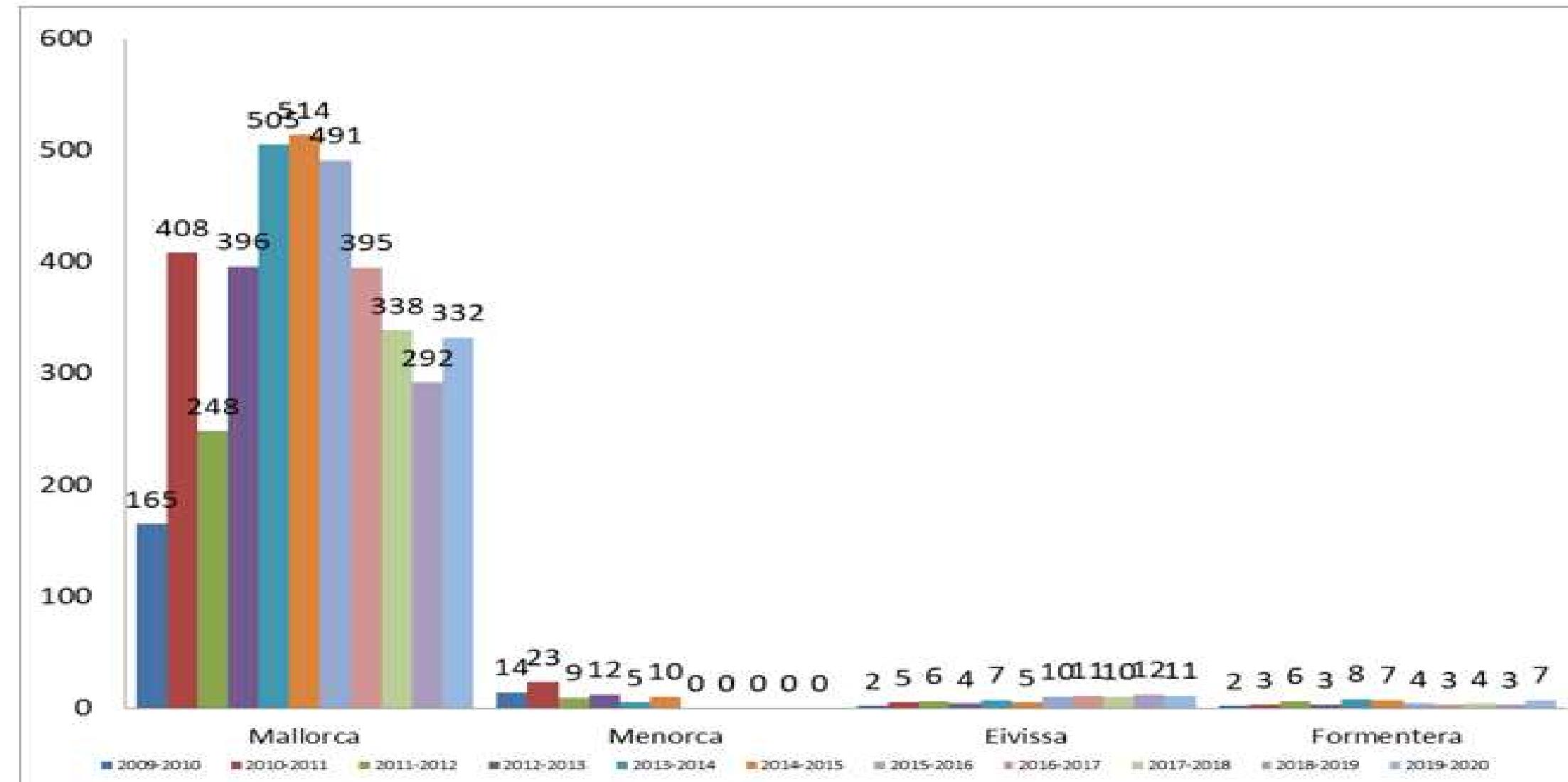

Enguany s'ha produït un augment de 46 mostres

TAULA 1. Distribució de les mostres per illes

	Nre. mostres 2009- 2010	Nre. mostres 2010- 2011	Nre. mostres 2011- 2012	Nre. mostres 2012- 2013	Nre. mostres 2013- 2014	Nre. mostres 2014- 2015	Nre. mostres 2015- 2016	Nre. mostres 2016- 2017	Nre. mostres 2017- 2018	Nre. mostres 2018- 2019	Nre. mostres 2019- 2020
Mallorca	165	408	248	396	505	514	491	395	338	292	332
Menorca	14	23	9	12	5	10	0	0	0	0	0
Eivissa	2	3	6	4	7	5	10	11	10	12	11
Formentera	2	5	6	3	8	7	4	3	4	3	7
Totals	183	439	269	415	525	536	505	409	352	307	350

GRÀFICA 2. Nombre de mostres per illes

G CONSELLERIA
O SALUT I CONSUM
I DIRECCIÓ GENERAL
B SALUT PÚBLICA
/ I PARTICIPACIÓ

Els municipis amb més mostres:

- Porreres, 60 mostres
- Santanyí, 57 mostres
- Campos, 43 mostres
- Felanitx, 22 mostres

G CONSELLERIA
O SALUT I CONSUM
I DIRECCIÓ GENERAL
B SALUT PÚBLICA
/ I PARTICIPACIÓ

Moltes
gràcies